PŘÍPADOVÁ STUDIE:
zhodnocení přínosů projektu
„PODPORA SÍTĚ SLUŽEB SOCIÁLNÍ PREVENCE V KARLOVARSKÉM KRAJI“

1 Identifikace případové studie

1.1 Identifikační údaje projektu

Název projektu	**PODPORA SÍTĚ SLUŽEB SOCIÁLNÍ PREVENCE V KARLOVARSKÉM KRAJI**
Číslo projektu	CZ.1.04/3.1.00/05.00063
Oblast podpory	Oblast podpory 3.1 Podpora sociální integrace a sociálních služeb
Zaměření projektu	Rozvoj sociálních služeb
Cíl projektu	Rozvoj sítě služeb sociální prevence na území Karlovarského kraje, zejména pro osoby s mentálním postižením a duševním onemocněním, jejich dostupnosti a kvality.
Příjemce dotace	**Karlovarský kraj**
Adresa	Závodní 88/353, 360 06 Karlovy Vary
Projektový manažer	Ing. Stanislava Správková
Partner projektu	Bez partnera
Výše rozpočtu, % dotace	**53 969 807,- Kč; 100 %**
Termín realizace	1. srpna 2012 – 28. února 2015
Místo realizace a území dopadu	Cheb, Karlovy Vary, Sokolov; Karlovarský kraj
Webová adresa	http://www.kr-karlovarsky.cz

1.2 Přehled terénního šetření

Příjemce dotace	Individuální řízený rozhovor (1. 7. 2015, **Ing. Monika Sádlíková,** vedoucí projektového týmu)
Cílová skupina	Cílovou skupinu nebylo možné kontaktovat z důvodu ochrany osobních údajů podpořených osob.
Klíčoví aktéři	Individuální řízený rozhovor (2. 7. 2015, Ing. Pavel Bráborec, projektový manažer, **Denní centrum Mateřídouška**) Individuální řízený rozhovor (2. 7. 2015, Mgr. Petra Lhotáková, projektová manažerka, **Joker o. s.**) Individuální řízený rozhovor (2. 7. 2015, Mgr. Pavla Baxová, ředitelka, **Rytmus – od klienta k občanovi, o. p. s.**) Individuální řízený rozhovor (2. 7. 2015, Mgr. Vojtěch Dušek, vedoucí služby, **Farní charita Karlovy Vary**) Individuální řízený rozhovor (8. 7. 2015, MUDr. Jan Stuchlík, předseda sdružení, **Fokus Mladá Boleslav, sdružení pro péči o duševně nemocné**)

ABSTRAKT: VÝSLEDKY EVALUAČNÍ PŘÍPADOVÉ STUDIE

Oblast podpory OP LZZ: 3.1 Podpora sociální integrace a sociálních služeb

PROJEKT: PODPORA SÍTĚ SLUŽEB SOCIÁLNÍ PREVENCE V KARLOVARSKÉM KRAJI

Příjemce: Karlovarský kraj
Výše dotace: 53 959 807 Kč

Místo: Karlovy Vary, Sokolov, Cheb
Termín realizace: 1. 8. 2012 – 28. 2. 2015

CÍL PROJEKTU

Cílem projektu byla podpora rozvoje, kvality a dostupnosti vybraných služeb sociální prevence (sociálně terapeutické dílny, sociální rehabilitace, podpora samostatného bydlení) na území Karlovarského kraje pro osoby s mentálním postižením a duševním onemocněním.

- V případě podpory služeb pro osoby s mentálním postižením projekt navazoval na proces transformace pobytových služeb v kraji v jiné alternativní služby.
- V případě služeb pro osoby s duševním onemocněním bylo cílem nastavení sítě těchto služeb, které v Karlovarském kraji chyběly a jsou zaváděny až od roku 2011.

CO SE V PROJEKTU ODEHRÁLO?

Díky podpoře byla doplněna základní síť služeb sociální prevence na území Karlovarského kraje. Vybrané podpořené služby byly zajišťovány poskytovateli, kteří byli vybráni na základě výběrových řízení. Byly podpořeny tyto služby:

- Podpora samostatného bydlení pro osoby se zdravotním, zejména mentálním postižením
- Sociálně terapeutické dílny pro osoby se zdravotním, zejména mentálním postižením
- Sociální rehabilitace pro osoby se zdravotním, zejména mentálním postižením
- Sociálně terapeutické dílny pro osoby s duševním onemocněním
- Sociální rehabilitace pro osoby s duševním onemocněním

V rámci projektu bylo zajištěno financování těchto sociálních služeb po dobu 28 měsíců.

CO PROJEKT PŘINESL LIDEM?

Dotvoření a rozvoj sítě sociálních služeb na území Karlovarského kraje; zlepšení dostupnosti a zvýšení kvality vybraných sociálních služeb

Zásadní přínos projektu byl v systémové rovině, kdy v rámci realizovaných aktivit byly pokryty nejvýznamnější potřeby Karlovarského kraje v oblasti služeb sociální prevence, a to jak v zavádění a rozvíjení nových služeb, tak v rozvoji a zkvalitnění stávajících služeb.

- ✓ Bylo dosaženo rozšíření služeb sociální prevence pro osoby s mentálním postižením (sociálně terapeutické dílny, sociální rehabilitace, podpora samostatného bydlení), kdy došlo ke vzniku nových služeb nebo rozšíření kapacity stávajících služeb.
- ✓ Došlo k výraznému zvýšení kvality služeb, a to z hlediska kvality sociální práce i materiálně technického vybavení.

Pro proces transformace sociálních služeb je podstatný rozvoj návazných služeb, které připravují osoby z cílových skupin, aby byly schopny dlouhodobě žít v přirozeném prostředí. Jednou z nich jsou sociálně terapeutické dílny.

- ✓ Služby sociální rehabilitace a sociálně terapeutické dílny pro osoby s duševním onemocněním byly rozšířeny do všech okresů kraje, čímž bylo dosaženo jejich optimální dostupnosti pro osoby z CS.

V projektu bylo také pilotně zavedeno jednotné sledování a vykazování činností prováděných poskytovateli služeb s cílem zjišťování efektivity služeb a skutečných dopadů na uživatele.

Významným přínosem projektu bylo také zlepšení komunikace mezi poskytovateli sociálních služeb a získání nových zkušeností.

K rozvoji sociálních služeb v Karlovarském kraji přispívá také větší využívání tzv. regionální karty sociálních služeb, a to především poskytovateli sociálně terapeutických dílen. V rámci regionálních karet jsou přesně definovány činnosti, které má daný typ sociální služby zajišťovat. Karty byly vytvořeny v rámci systémového projektu Karlovarského kraje „V Karlovarském kraji společně plánujeme sociální služby“ a jejich účelem je zlepšit sledování reálně provedené činnosti sociálních služeb a jejich dopady. Poskytovatelé služby sociálně terapeutických dílen zapojení do hodnoceného projektu se přitom podíleli na tvorbě regionální karty pro tuto službu, kdy na základě prováděných činností poskytovali příjemci zpětnou vazbu k nastavení karet. Naučili se tak v rámci projektu s regionální kartou pracovat.

Podpora začleňování osob vracejících se z domovů pro OZP do společnosti; snižování počtu osob odcházejících do zařízení s celodenní péčí

Z hlediska cílových skupin je prioritním přínosem podpory služeb sociální prevence snížení počtu osob, které odcházejí do zařízení s celodenní péčí, domovů pro OZP nebo psychiatrických léčeben).

V rámci projektu bylo podpořeno celkem 603 osob, z toho 305 osob s duševním onemocněním a 298 osob s mentálním postižením. Celkem 45 osobám z CS bylo nalezeno zaměstnání.

- ✓ V sociálně terapeutických dílnách osoby s mentálním postižením získávají základní sociálně pracovní dovednosti a rozvíjí zde také činnosti vlastní sebeobsluhy.
- ✓ V rámci podpory samostatného bydlení došlo u všech uživatelů ke snížení frekvence i míry plánované podpory (tj. k většímu osamostatnění).
- ✓ Služba sociální rehabilitace pro osoby s mentálním postižením byla poskytována formou podporovaného zaměstnávání, přičemž celkem 22 osobám bylo nalezeno zaměstnání.
- ✓ Služby sociální rehabilitace a sociálně terapeutické dílny pro osoby s duševním onemocněním přispěly ke zvýšení kvality života těchto osob, zvýšení jejich nezávislosti a k prevenci sociálně patologických jevů.

Služba sociální rehabilitace zahrnuje personální poradenství v oblasti zaměstnávání osob z cílových skupin i pracovní asistenci při získání a udržení si zaměstnání.

Služby podpořené v rámci projektu byly prospěšné také rodinám osob z CS či pečujícím osobám, a to především z hlediska zvýšení dostupnosti poradenských služeb ohledně řešení situací týkajících se péče o postiženou osobu a také reálné možnosti využití služby sociálně terapeutických dílen, kde se sociální pracovníci dokážou o tyto osoby přes den profesionálně postarat a naučit je potřebné dovednosti. Existence těchto služeb často přispívá k rozhodnutí pečujících osob neumisťovat osobu s mentálním postižením do domova pro OZP, ale starat se o ni v domácím prostředí. Dle slov jednoho z poskytovatelů tak může „rodina naplno žít“.

PŘEKÁŽKY

- ❖ Legislativní změny - změna zákona o veřejných zakázkách - v jejím důsledku nebylo možné vybrat dodavatele služeb, neboť v každém okrese Karlovarského kraje působí pouze jeden poskytovatel dané služby, avšak dle novely nebylo možné realizovat výběrové řízení při účasti pouze jednoho uchazeče; nakonec byl výběr dodavatelů proveden formou jednacího řízení bez uveřejnění.
- ❖ Zpoždění výběru dodavatelů sociálních služeb - z důvodu legislativních změn (změna zákona o veřejných zakázkách).

SHRNUTÍ PŘÍNOSŮ PROJEKTU

Naplnění účelnosti a užitečnosti projektu	
Dopad na zaměstnanost účastníků	***Spíše vysoký*** V rámci projektu bylo nalezeno zaměstnání pro 45 osob z cílových skupin.
Dopad na zaměstnatelnost účastníků jiný než kvalifikační	***Spíše vysoký*** V rámci poskytování služeb byly rozvíjeny sociálně pracovní dovednosti osob z CS včetně pracovních návyků.
Dopad na sociální statut účastníků	***Vysoký*** V rámci poskytování služeb k většímu začlenění osob vracejících se z domovů pro OZP do společnosti, resp. k udržení osob se zdravotním postižením v přirozeném prostředí.
Dopad na další klíčové aktéry	***Vysoký*** Podpora poskytování služeb vybraných organizací a jejich rozvoje. Navázání úzké spolupráce mezi poskytovateli služeb sociální prevence.
Systémové dopady	***Vysoké*** Došlo k dotvoření a rozvoji sítě služeb sociální prevence v Karlovarském kraji, včetně zvýšení dostupnosti a kvality těchto služeb.
Vyřešení problémů/potřeb cílové skupiny	Problémy a potřeby cílové skupiny ***byly vyřešeny/naplněny*** (s ohledem k zaměření projektu).
Vnímání užitečnosti projektu ze strany cílových skupin a klíčových aktérů	
Užitečnost projektu ze strany cílových skupin	***Jednoznačně užitečný*** Veškeré výstupy projektu vnímány jako užitečné a pozitivní z hlediska osobní situace účastníka.
Užitečnost projektu ze strany dalších klíčových aktérů	***Jednoznačně užitečný*** Veškeré výstupy projektu vnímány jako užitečné a pozitivní.
Účinnost a hospodárnost projektu	
Naplnění účinnosti	***Vysoké*** Způsob zapojení a využití projektových vstupů optimálně přispíval k dosaženým výsledkům a přínosům pro cílovou skupinu.
Naplnění hospodárnosti	***Vysoké*** Veškeré vstupy byly nezbytné pro dosažení cílů.
Udržitelnost projektu	
Udržitelnost projektu	***Vysoká*** Dosažené výsledky byly udrženy.
Identifikace nejlepší, dobré a neosvědčené praxe	
Dobrá praxe Celkové zhodnocení projektu evaluátorem na základě multikriteriální analýzy, která vychází z provedených šetření a zjištění v průběhu zpracování případové studie.	

2 Výchozí situace a cíle projektu

2.1 Příjemce dotace

Příjemce dotace	Karlovarský kraj
Kategorie příjemce	Veřejný subjekt: krajská samospráva (a její organizační složka) resp. organizační složka, příspěvková organizace či společnost založená či vlastněná krajskou samosprávou
Předchozí zkušenosti příjemce s cílovou skupinou	Ano
	Navázání na stávající aktivity příjemce a jejich rozšíření. Kraj realizuje projekty v sociální oblasti již od roku 2002. Blíže viz zhodnocení dopadů realizace projektu.

2.2 Přístup ke zpracování žádosti

Zapojení externího dodavatele pro zpracování žádosti	Ne

2.3 Cíle projektu

Globální cíl projektu:

Rozvoj sítě služeb sociální prevence na území Karlovarského kraje, zejména pro osoby s mentálním postižením a duševním onemocněním, jejich dostupnosti a kvality.

Hlavní cíle projektu:

- Podpora rozvoje, kvality a dostupnosti vybraných druhů sociálních služeb – sociální rehabilitace, sociálně terapeutické dílny, podpora samostatného bydlení. Vše v souladu se zjištěnými potřebami na území Karlovarského kraje.

2.4 Cílová skupina

Specifikace cílové skupiny	• osoby se zdravotním, zejména mentálním postižením • osoby s duševním onemocněním

3 Realizace projektu

3.1 Aktivity

POPIS AKTIVIT REALIZOVANÝCH V RÁMCI PROJEKTU

Hlavní aktivitou projektu byla podpora vybraných druhů sociálních služeb, jejímž účelem bylo doplnění sítě služeb sociální prevence na celém území Karlovarského kraje. Aktivity projektu navazovaly na výstupy předchozích individuálních projektů Karlovarského kraje zaměřených zejména na oblast transformace sociálních služeb a oblast podpory osob s duševním onemocněním. V rámci projektu byly podpořeny služby cílené na skupinu osob se zdravotním postižením (osoby s mentálním postižením a s duševním onemocněním), které byly zajišťovány poskytovateli vybranými v rámci výběrového řízení. Fungování těchto služeb bylo v rámci projektu financováno po dobu 28 měsíců. Jednalo se o tyto služby:

- Podpora samostatného bydlení pro osoby se zdravotním, zejména mentálním postižením pro Karlovarský kraj
- Sociálně terapeutické dílny pro osoby se zdravotním, zejména mentálním postižením pro okresy Cheb, Karlovy Vary a Sokolov
- Sociální rehabilitace pro osoby se zdravotním, zejména mentálním postižením pro Karlovarský kraj
- Sociálně terapeutické dílny pro osoby s duševním onemocněním pro Karlovarský kraj
- Sociální rehabilitace pro osoby s duševním onemocněním pro okresy Cheb, Karlovy Vary a Sokolov.

3.2 Realizace výběrových řízení

Počet realizovaných výběrových řízení	9

3.3 Realizační tým projektu

Velikost projektového týmu	3 pozice
Úvazky	0,08 (přepočtený měsíční úvazek) po dobu 31 měsíců Složení projektového týmu: Odborný garant - kontaktní osoba (celkem 375 hodin) Odborný pracovník – lektor (celkem 20 hodin) Odborný pracovník – lektor (celkem 20 hodin)

4 Zhodnocení přínosů a úspěšnosti projektu (účelnost, užitečnost)

4.1 Hlavní monitorovací indikátory

	cílová hodnota	dosažená hodnota	dosažená h. v %
Počet podpořených osob - celkem	242	603	249,2
Muži	---	285	
Ženy	---	318	

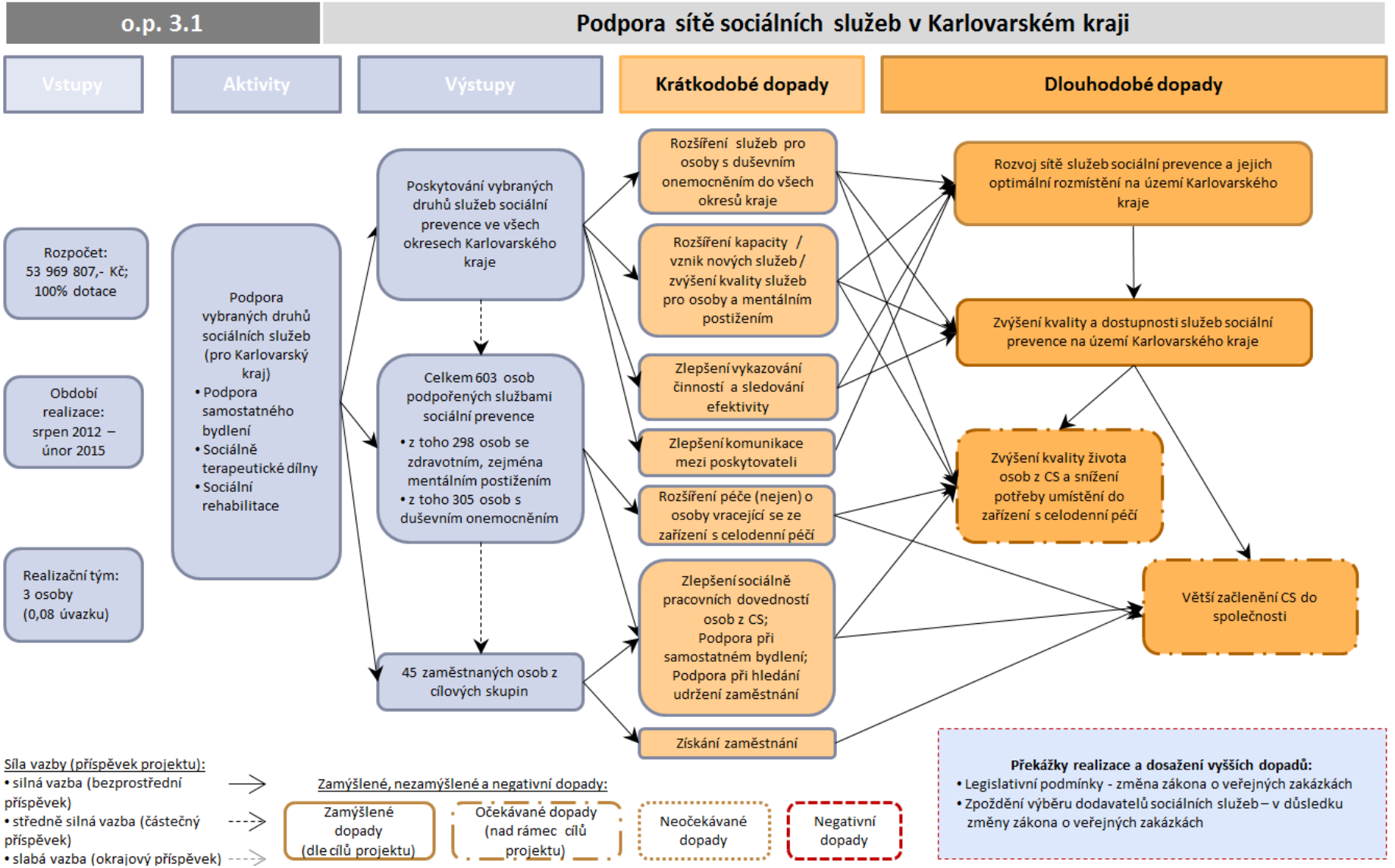
4.2 Zhodnocení přínosů projektu

4.2.1 Teorie změny

Teorie změny ukazuje ověřené přínosy projektu, které zahrnují očekávané i neočekávané dopady zjištěné na základě provedeného terénního šetření, případně dalších dostupných informací.

Intervenční logika byla v projektové žádosti dobře nastavena, tj. byly popsány předpokládané kauzální vazby a očekávané dopady projektu. V rámci šetření se následně potvrdilo naplnění očekávaných dopadů projektu.

Teorie změny projektu

4.2.2 Strukturované zhodnocení dopadů (taxonomie)

Dopad na zaměstnanost účastníků	**Spíše vysoký**	
	V rámci projektu bylo nalezeno zaměstnání pro 45 osob z cílových skupin.	
Dopad na zaměstnatelnost účastníků jiný než kvalifikační	**Spíše vysoký**	
	V rámci poskytování služeb byly rozvíjeny sociálně pracovní dovednosti osob z CS včetně pracovních návyků.	
Dopad na sociální statut účastníků	**Vysoký**	
	V rámci poskytování služeb k většímu začlenění osob vracejících se z domovů pro OZP do společnosti, resp. k udržení osob se zdravotním postižením v přirozeném prostředí.	
Dopad na další klíčové aktéry	**Vysoký**	
	Podpora poskytování služeb vybraných organizací a jejich rozvoje. Navázání úzké spolupráce mezi poskytovateli služeb sociální prevence (blíže viz zhodnocení přínosů projektu – textová část).	
Systémové dopady	**Vysoký**	
	Došlo k dotvoření a rozvoji sítě služeb sociální prevence v Karlovarském kraji, včetně zvýšení dostupnosti a kvality těchto služeb.	
Efekty ovlivňující přínosy projektu	Potvrzeno / nepotvrzeno	Komentář
Creaming-off	*nepotvrzeno*	Služby byly poskytovány osobám na základě jejich zájmu a potřebnosti dané služby. Byli podpořeni běžní uživatelé podpořených služeb.
Lock-in efekt	*nepotvrzeno*	Zapojení osob z CS v rámci projektu skončilo po vyřešení jejich potřeby.
Alternativní atribuce	*nepotvrzeno*	Aktivity projektu byly klíčovým faktorem pro dosažení přínosů.
Substituce	*nepotvrzeno*	Efektů nebylo dosaženo na úkor jiných osob ve srovnatelném postavení.
Mrtvá váha[1]	*nepotvrzeno*	Z věcného hlediska se nejedná o mrtvou váhu. V případě projektu sice prostředky ze strukturálních fondů substituují státní prostředky (které by do této oblasti sociálních služeb byly alokovány), nicméně jedná se stále o smysluplné vynaložení veřejných výdajů.

4.2.3 Zhodnocení účelnosti projektu - shrnutí (celkové vyřešení problémů/potřeb cílové skupiny)

Vyřešení problémů/potřeb cílové skupiny (celkové dopady projektu)	Problémy a potřeby cílové skupiny byly vyřešeny

[1] Jedná se o efekt výhradně řešitelný pouze v rámci Counterfactual Impact Evaluation. V rámci této případové studie se tak jedná pouze o vyjádření na základě zjištění z realizovaného šetření.

4.2.4 Nezamýšlené dopady	
Existence nezamýšlených pozitivních dopadů projektu	Ne
Nezamýšlené dopady	---
4.2.5 Negativní dopady	
Existence negativních dopadů projektu	Ne
Negativní dopady	---

4.3 Užitečnost projektu na základě vnímání ze strany cílových skupin a dalších klíčových aktérů	
Užitečnost projektu ze strany cílových skupin	Jednoznačně užitečný (veškeré výstupy projektu vnímány jako užitečné a pozitivní z hlediska osobní situace účastníka)[2]
Užitečnost projektu ze strany dalších klíčových aktérů	Jednoznačně užitečný (veškeré výstupy projektu vnímány jako užitečné a pozitivní)
4.4 Inovativnost projektu	
Využití inovovaných řešení	Ne

4.5 Způsob zjišťování výsledků projektu ze strany samotného příjemce	
Příjemce průběžně sledoval výsledky projektu formou monitorovacích návštěv u poskytovatelů služeb a také formou monitorovacích zpráv, které poskytovatelé odevzdávali příjemci každého čtvrt roku. Poskytovatelé služeb v těchto zprávách vykazovali činnosti a úkony v rámci poskytovaných služeb. Zároveň každé 3 měsíce bylo realizováno setkání příjemce s poskytovateli, kde poskytovatelé průběžné výsledky služeb prezentovali.	
Ověření přínosů projektu u účastníků ze strany příjemce	---
Ověření přínosů projektu příjemcem u klíčových aktérů, kteří se projektu nezúčastnili	• Systematické průběžné zjišťování přínosů u všech klíčových aktérů

[2] Užitečnost ze strany cílových skupin byla vyhodnocena na základě zkušeností poskytovatelů s prací s osobami z cílových skupin. Dopady v systémové oblasti (rozvoj, zvýšení dostupnosti a kvality služeb, které byly hlavním cílem projektu) byly shodné pro cílové skupiny, příjemce i poskytovatele. Zhodnocení užitečnosti pro cílové skupiny ze strany příjemce a především poskytovatelů lze tak považovat za relevantní.

I. ZHODNOCENÍ DOPADŮ A PŘÍNOSŮ REALIZACE PROJEKTU

Projekt lze na základě provedeného šetření hodnotit jako velmi úspěšný, a to jak z hlediska přínosů pro příjemce a klíčové aktéry (poskytovatele sociálních služeb), tak pro cílové skupiny (uživatele služeb). Dopady a přínosy realizovaných aktivit lze v souladu s cíli projektu vymezit z těchto hledisek:

- Dopady pro příjemce dotace a klíčové aktéry: Dotvoření a rozvoj sítě sociálních služeb na území Karlovarského kraje; zlepšení dostupnosti a zvýšení kvality vybraných sociálních služeb.
- Dopady pro cílovou skupinu: Podpora začleňování osob vracejících se z domovů pro OZP do společnosti; snižování počtu osob odcházejících do zařízení s celodenní péčí.

1) Dopady pro příjemce dotace a klíčové aktéry: Dotvoření a rozvoj sítě sociálních služeb na území Karlovarského kraje; zlepšení dostupnosti a zvýšení kvality vybraných sociálních služeb

Hodnocený projekt je třeba z hlediska přínosů pro příjemce (Karlovarský kraj) vnímat v souvislosti s ostatními projekty realizovanými v posledních letech Karlovarským krajem v oblasti sociálních služeb, kdy dle manažerky projektu hodnocený projekt přispěl (v návaznosti na ostatní projekty) k **dotvoření, resp. rozvoji sítě služeb sociální prevence** na území Karlovarského kraje, zejména pro osoby s mentálním postižením a duševním onemocněním. Přispěl také ke zlepšení dostupnosti a kvality sociálních služeb včetně zlepšení provázanosti jednotlivých služeb.

Přínos projektu pro příjemce byl tedy zejména v systémové rovině, kdy v rámci realizovaných aktivit byly **pokryty právě nejvýznamnější potřeby Karlovarského kraje v oblasti služeb sociální prevence**, a to jak v zavádění a rozvíjení nových služeb, tak v rozvoji a zkvalitnění stávajících služeb. Dle slov manažerky projektu „přesně zaklaplo to, co bylo nastavené v systémových projektech“. Hodnocený projekt přispěl jednak k rozvoji vybraných sociálních služeb pro osoby s duševním onemocněním, které jsou v Karlovarském kraji nastavovány a zaváděny teprve od roku 2011, a jednak k transformaci pobytových služeb pro osoby s mentálním postižením v jiné potřebné alternativní služby. Byly podpořeny služby, které jsou vzájemně provázané - sociálně terapeutické dílny, služba sociální rehabilitace a podpora samostatného bydlení. Potřebnost podpory těchto služeb vyplynula z předchozích individuálních projektů Karlovarského kraje.

Jako součást projektu bylo také **pilotně zavedeno sledování a vykazování činností** prováděných poskytovateli služeb s cílem zjišťování efektivity služeb, tj. skutečných dopadů poskytování služby na uživatele. Díky tomu bylo možné lépe vyhodnotit, jakým způsobem byly dané osoby podpořeny, jaká byla délka poskytování služby apod. Tyto způsoby vykazování, ověřené v rámci projektu, příjemce plánuje zavést v dalších projektech pro poskytovatele jako povinné. U služby sociálně terapeutické dílny poskytovatelé vycházeli z Regionální karty sociálních služeb Karlovarského kraje - sociálně terapeutické dílny, která byla zpracována v předchozím projektu s názvem „V Karlovarském kraji společně plánujeme sociální služby“ (blíže viz faktory ovlivňující dopady projektu). Ostatní sociální služby využily vlastní metody sledování (např. Fokus Mladá Boleslav využíval CAN - Camberwellské šetření potřeb).

Jak vyplývá z šetření u poskytovatelů, významným přínosem projektu bylo také **zlepšení komunikace mezi poskytovateli** sociálně terapeutických dílen (jednalo se o jedinou službu, kterou v rámci projektu poskytovalo více různých organizací). Díky setkávání v rámci projektu a rozvinutí bezprostřední spolupráce mezi jednotlivými službami získali poskytovatelé dle svých slov mnoho **nových zkušeností**. K rozvinutí spolupráce přispívá také naplňování účelu regionální karty sociálních služeb (viz níže), kdy mezi jednotlivými poskytovateli probíhá domluva, že všechny sociálně

terapeutické dílny budou fungovat na stejném principu (vyplývajícím z nastavení regionální karty sociálních služeb - sociálně terapeutické dílny).

Služby pro osoby s mentálním postižením

V oblasti podpory osob s mentálním postižením projekt **navazoval na proces transformace sociálních (pobytových) služeb** pro tuto cílovou skupinu, který spočívá ve snižování kapacit domovů pro osoby se zdravotním postižením. Proces transformace sociálních služeb byl nastartován v rámci předchozího individuálního projektu Karlovarského kraje. V rámci tohoto procesu jsou vybraní uživatelé těchto služeb, kteří jsou vzhledem k povaze a hloubce svého postižení schopni žít v přirozeném prostředí a nepotřebují celodenní péči, podporováni k samostatnému bydlení ve vlastních bytech. Jak uvedla manažerka projektu, jedním z účelů transformace bylo také to, aby se do domovů pro OZP zbytečně nedostávali jedinci, kteří takovou formu péče nevyhnutelně nepotřebují (např. z rodin, které si s jejich péčí neví rady), tak aby mohli a uměli využívat jiné druhy sociálních služeb a mohli tak zůstat v přirozeném prostředí. Pro proces transformace sociálních služeb tak je podstatný rozvoj návazných služeb, které připravují a podporují osoby z cílové skupiny, aby byly schopny dlouhodobě žít v přirozeném prostředí. Mezi tyto návazné služby patří*, jak již bylo uvedeno*, sociálně terapeutické dílny, služba sociální rehabilitace a podpora samostatného bydlení.

Díky projektu bylo dosaženo **rozšíření služeb sociální prevence pro osoby s mentálním postižením,** kdy došlo ke **vzniku nových služeb nebo rozšíření kapacity stávajících služeb**. Nové nabízené služby a aktivity byly zavedeny u sociálně terapeutických dílen, kdy došlo k jejich rozšíření o další prostory, např. o kuchařskou dílnu, muzikoterapeutickou dílnu nebo otevření vlastního obchůdku s výrobky dílny. U všech podpořených služeb došlo k rozšíření kapacity, tj. ke **zvýšení počtu uživatelů** služby. Jak se vyjádřili podpoření poskytovatelé, kdyby projekt nebyl realizován, byly by služby poskytovány v mnohem menším rozsahu, nebo by nebyly poskytovány vůbec.

Dle příjemce i poskytovatelů došlo k výraznému **zvýšení kvality služeb**, a to z hlediska kvality sociální práce i materiálně technického vybavení. Poskytovatelé v rámci projektu získali dle vlastních slov nové zkušenosti a pracovní dovednosti, jak např. popsal jeden z poskytovatelů sociálně terapeutických dílen: „Naučili jsme se komplexnosti, takže když k nám přijdou z ústavů, poskytneme jim veškeré zázemí.“ Z hlediska zvýšení kvality celkového materiálního zázemí pak došlo např. ke zlepšení vybavení sociálně terapeutických dílen včetně materiálu na výrobu, čímž mohly být dle poskytovatelů také rozšířeny aktivity uživatelů služby.

Služby pro osoby s duševním onemocněním

Potřebnost rozvoje služeb pro osoby s duševním onemocněním vyplývá ze snahy minimalizovat počet osob s diagnózou psychické nemoci odcházejících do psychiatrických léčeben, a také podporovat návrat osob umístěných v těchto zařízeních do přirozeného prostředí. V oblasti služeb pro osoby s duševním onemocněním projekt přispěl především k **nastavení systému těchto služeb**, které dlouhou dobu v Karlovarském kraji chyběly a jsou zaváděny v posledních několika letech.

V rámci projektu byla rozvíjena služba sociální rehabilitace a sociálně terapeutické dílny pro osoby s duševním onemocněním, kdy došlo především ke vzniku, resp. **rozšíření těchto služeb** do všech okresů kraje, a tím k **dosažení jejich optimálního rozmístění v rámci kraje** (do té doby byla služba nastavena pouze v okrese Karlovy Vary a v rámci projektu se rozšířila do zbývajících dvou okresů Cheb a Sokolov). Současně se vznikem dvou nových poboček došlo k ustálení a „zabydlení“ služby v Karlových Varech, kde byla služba v rámci předchozího projektu kraje zavedena pilotně. Díky podpoře v rámci projektu nyní ve všech okresních městech funguje ambulantní i terénní péče pro

osoby s duševním onemocněním. Před vznikem těchto služeb byly přitom osoby z cílové skupiny odkázány pouze na ambulantního psychiatra a dlouhodobou hospitalizaci mimo území kraje. Díky zavedení sociálně rehabilitačních služeb je tak možné tomuto u některých osob předejít. Bylo podpořeno také vytvoření kvalitního zázemí těchto služeb, kdy byly nové pobočky v Sokolově a Chebu v rámci projektu vybaveny nábytkem. Jak bylo zjištěno na základě šetření, nově zavedené služby dle slov daného poskytovatele mají kapacitu pro podporu přibližně 20 - 30 % všech osob s duševním onemocněním v kraji, jedná se o 125 klientů služeb. Dle poskytovatele služby by bylo ideální v budoucnu kapacitu navýšit až na 600 osob.

V případě služeb pro osoby s duševním onemocněním byla v rámci projektu rozvíjena také spolupráce s policií a hasiči, neboť tyto osoby jsou často ohrožené také sociálně patologickými jevy (závislosti na návykových látkách, sklony k sebevraždě apod.).

Faktory ovlivňující dopady projektu:

Základním faktorem úspěšnosti a efektivnosti aktivit projektu byla jejich **návaznost na předchozí projekty** realizované Karlovarským krajem, zaměřené na vytvoření sítě sociálních služeb (a současně se tak jedná o návaznost na vytvořenou síť sociálních služeb). V rámci systémového projektu „V Karlovarském kraji společně plánujeme sociální služby“ byla nejprve nastavena síť sociálních služeb v metodické rovině, přičemž v následném projektu „Individuální projekt Karlovarského kraje pro oblast poskytování služeb sociální prevence v období let 2008 - 2012“ již byly podpořeny konkrétní služby včetně rekonstrukce prostor pro jejich poskytování.

Díky tomu, že v každém okresu Karlovarského kraje působí pouze jeden poskytovatel dané sociální služby, jsou v rámci návazných projektů kraje **kontinuálně podporováni stejní poskytovatelé**, (tj. vlastně všichni poskytovatelé dané sociální služby v kraji). Tím jsou vytvářeny vhodné podmínky pro rozvoj těchto služeb.

K rozvoji sociálních služeb v Karlovarském kraji přispívá také větší **využívání tzv. regionální karty sociálních služeb**, a to především poskytovateli sociálně terapeutických dílen. V rámci těchto regionálních karet jsou přesně definovány činnosti, které má daný typ sociální služby zajišťovat. Tyto karty byly vytvořeny v rámci systémového projektu Karlovarského kraje „V Karlovarském kraji společně plánujeme sociální služby“ a jejich účelem je zlepšit sledování reálně provedené činnosti sociálních služeb a jejich dopady. Poskytovatelé služby sociálně terapeutických dílen zapojení do hodnoceného projektu se přitom podíleli na tvorbě regionální karty pro tuto službu, kdy na základě prováděných činností poskytovali příjemci zpětnou vazbu k nastavení karet. Naučili se tak v rámci projektu s regionální kartou pracovat (což lze považovat současně za jeden z přínosů projektu).

2) Dopady pro cílovou skupinu: Podpora začleňování osob vracejících se z domovů pro OZP do společnosti; snižování počtu osob odcházejících do zařízení s celodenní péčí

V projektu byly v rámci poskytování vybraných služeb podpořeny především osoby s těžším mentálním postižením nebo s kombinovaným mentálním postižením a duševním onemocněním, které jsou klienty sociálních služeb zapojených poskytovatelů.

Z hlediska cílových skupin je prioritním přínosem projektu **snížení počtu osob, které odcházejí do zařízení s celodenní péčí.** Díky podpořených službám jsou zachyceny osoby, které by se jinak dostaly do domovů pro OZP nebo do psychiatrických léčeben, tak aby mohly žít ve svém přirozeném prostředí. Dle příjemce i poskytovatelů projekt přispěl k zajištění dostatečného zastoupení

ambulantních služeb pro cílovou skupinu z hlediska dostupnosti (viz výše) a kapacity. Jak vyplývá z šetření u poskytovatelů služeb, základní přínos projektu pro tyto organizace spočíval především v oblasti finančního zajištění služby, resp. její finanční stability, tak aby mohla být poskytována v adekvátním rozsahu a kvalitě vzhledem k potřebám cílových skupin. Účelem podpory sociálně terapeutických dílen, sociální rehabilitace a samostatného bydlení je dle manažerky projektu „naučit osoby z cílové skupiny hospodařit a bydlet".

V rámci projektu bylo **podpořeno celkem 603 osob**, z toho 305 osob s duševním onemocněním a 298 osob s mentálním postižením (přičemž některé osoby byly podpořeny zároveň více poskytovateli v rámci různých druhů služeb).

V rámci služby sociálně terapeutické dílny pro osoby se zdravotním, zejména mentálním postižením bylo podpořeno celkem 279 osob. V **sociálně terapeutických dílnách** tyto osoby získaly a získávají základní sociálně pracovní dovednosti, tak aby se mohli následně přesunout do chráněných dílen, kde již pracují samostatněji a mohou si vydělat nějaké peníze. Rozvíjí zde také činnosti vlastní sebeobsluhy, tak aby byli schopni „obstarat sami sebe" (tj. tedy osobní hygiena, stravování, celoživotní vzdělávání apod.). Z hlediska dopadů na osoby z cílové skupiny došlo v rámci trvání projektu u dvou třetin (66 %) uživatelů k poklesu průměrné míry podpory, což svědčí o rozvoji jejich kompetencí. U 24 % uživatelů se průměrná míra podpory nezměnila (část uživatelů začala využívat tuto službu až v pozdější fázi projektu) a u 10 % uživatelů došlo k jejímu nárůstu, především z důvodů zhoršení zdravotního stavu. Lze tedy konstatovat, že v průběhu trvání projektu se službě dařilo rozvíjet kompetence osob z cílové skupiny.

Služba **podpora samostatného bydlení** pro osoby se zdravotním, zejména mentálním postižením byla v rámci projektu poskytnuta celkem 24 osobám. Během poskytování služby byl u každého uživatele pravidelně vyhodnocován pokrok v individuálních dovednostech, a podle potřeby se pak snižovala nezbytná podpora. Cílem poskytování služby je dosáhnout toho, aby tyto osoby dokázali bydlet sami s minimální podporou. Jak vyplývá z šetření u poskytovatele služby, u všech uživatelů se od začátku využívání služby snížila frekvence i míra plánované podpory.

Služba **sociální rehabilitace** pro osoby se zdravotním, zejména mentálním postižením byla poskytována především formou podporovaného zaměstnávání. Služba zahrnovala jak personální poradenství v oblasti zaměstnávání osob se zdravotním postižením, tak pracovní asistenci, která spočívá v přímé podpoře daného zaměstnance z cílové skupiny získat a udržet si placené zaměstnání v běžném pracovním prostředí. Dále byly poskytovány vzdělávací kurzy pro osoby z CS, zaměřené např. na hospodaření s finančními prostředky, práce s PC, sociální dovednosti apod. Jak uvedl poskytovatel služby, díky projektu bylo zajištěno fungování již mnoho let zavedené služby. Celkem prošlo touto službou 50 osob z cílové skupiny, z toho 22 osob bylo zaměstnáno. Jak vyplývá z šetření u poskytovatele služby, poskytnutá podpora byla úspěšná ve více než 75 % případů.

V rámci služeb **sociální rehabilitace a sociálně terapeutické dílny pro osoby s duševním onemocněním** bylo podpořeno celkem 305 osob z této cílové skupiny. Cílem těchto služeb, které bývají jako celek označovány jako komplexní psychiatrická rehabilitace, je zvýšení kvality života osob z cílové skupiny, zvýšení jejich nezávislosti a snížení potřeby psychiatrické hospitalizace. V rámci způsobu vykazování dopadů na uživatele používaného daným poskytovatelem lze shrnout, že v průměru u 69 % osob není díky poskytnuté pomoci již žádný závažný problém a u 17% se vyskytuje pouze mírný problém. U osob s duševním onemocněním je výrazný také vliv poskytování podpořených služeb v oblasti prevence sociálně patologických jevů.

V rámci poskytování podpořených sociálních služeb se také podařilo nalézt zaměstnání celkem 45 osobám se zdravotním, zejména mentálním postižením, z toho 20 osob v rámci služby sociální rehabilitace zaměřené především na podporované zaměstnávání (viz výše).

Služby podpořené v rámci projektu byly prospěšné nejen samotným osobám z cílových skupin, ale také jejich **rodinám či pečujícím osobám**, a to především z hlediska zvýšení dostupnosti poradenských služeb ohledně řešení situací týkajících se péče o postiženou osobu. Zásadním přínosem projektu pro osoby s mentálním postižením i jejich pečující osoby je dle příjemce i poskytovatelů také reálná možnost využití služby sociálně terapeutických dílen, kde se sociální pracovníci dokážou o tyto osoby přes den profesionálně postarat a naučit je potřebné sociální i pracovní dovednosti. Díky této podpoře tak může dle slov jednoho z poskytovatelů „rodina naplno žít". Existence těchto služeb tak dle příjemce často přispívá k rozhodnutí pečujících osob neumisťovat osobu s mentálním postižením do domova pro OZP, ale starat se o ni v domácím prostředí. U služeb pro osoby s duševním onemocněním se do služby běžně zapojují i rodinní příslušníci daného klienta, kdy dochází k řešení daného problému komplexně v návaznosti na rodinu a další orgány, které se zabývají podporou duševně nemocných osob.

Faktory ovlivňující dopady projektu:

Základním faktorem ovlivňujícím přínosy pro cílovou skupinu je právě podpora služeb sociální prevence ze strany Karlovarského kraje a rozvoj sítě těchto sociálních služeb, které napomáhají většímu začleňování osob z cílových skupin do společnosti a jejich životu v přirozeném prostředí. Současně tak tyto služby přispívají ke snižování počtu osob, které odcházejí do zařízení s celodenní péčí (podrobněji viz dopady projektu).

Důležitým faktorem v tomto směru je také **dobrá spolupráce mezi Karlovarským krajem a poskytovateli** sociálních služeb, kterou v rámci šetření ocenily obě strany. Poskytovatelé vítali také pravidelné monitorovací návštěvy ze strany příjemce (z hlediska dalšího zkvalitňování služby) a také oceňovali plnění závazků ze strany kraje.

Faktorem, který podpořil zvýšení kvality poskytované sociální práce, je **profesionalita poskytovatelů** a také další **podpora vzdělávání sociálních pracovníků** z těchto organizací ze strany příjemce. Tito pracovníci jsou zváni na vzdělávací aktivity v rámci jiných projektů Karlovarského kraje zaměřených na kvalitu sociální práce. Sociální pracovníci prošli vzděláváním v rámci předchozího systémového projektu i stážemi u nás i v zahraničí, tak aby byli dle slov manažerky projektu „maximálně nastavení na to, aby poskytovali kvalitní službu". Dle poskytovatelů přispívá vzdělávání zaměstnanců ke zlepšení organizační struktury, kvality managementu služby apod.

Důležitým faktorem je také **komunikace a seznamování rodičů** (pečujících osob) a jednotlivých klientů v rámci akcí, které poskytovatelé služeb pořádali. Docházelo tak mezi nimi k výměně informací, vzájemné podpoře a předávání zkušenosti.

II. Přínosy projektu z hlediska rovnosti mužů a žen

Projekt nebyl zaměřen na přínosy z hlediska rovnosti mužů a žen. Také zastoupení obou pohlaví mezi osobami z cílových skupin bylo přibližně rovnoměrné (285 mužů, 318 žen). Žádné významné přínosy projektu z hlediska rovnosti mužů a žen nebyly zjištěny.

III. Překážky při realizaci projektu a způsoby jejich řešení

1) Výskyt a řešení očekávaných rizik

Za největší ohrožení dosažení plánovaných cílů projektu označil příjemce problémy spojené s výběrem dodavatelů sociálních služeb, které se projevily ještě před začátkem projektu. Hlavní překážka byla v legislativní oblasti - jednalo se **o změnu zákona o veřejných zakázkách**[3] **v dubnu 2012**, která proběhla 4 měsíce před zahájením projektu. Tato novela stanovila, že v rámci systému zadávání veřejných zakázek nebylo možné vybrat dodavatele, pokud se do výběrového řízení přihlásil pouze jeden uchazeč. V tomto případě mělo být výběrové řízení opakováno, dokud se nepřihlásili alespoň dva uchazeči. To způsobilo problém při výběrových řízeních na dodavatele jednotlivých služeb (která byla rozdělena po okresech), neboť v každém okrese Karlovarského kraje působí vždy pouze jeden poskytovatel dané služby. Nebylo tak možné vybrat žádného dodavatele služeb do projektu. Dle slov manažerky projektu se k řešení nastalé situace nedokázaly vyjádřit zástupci MMR, MPSV ani dalších oslovených orgánů. Příjemce nakonec situaci vyřešil po konzultaci s právníky, kteří měli zkušenosti s řešením podobného případu z jiného kraje, a rozhodl se pro výběr dodavatelů formou jednacího řízení bez uveřejnění. Z důvodu těchto komplikací došlo ke **zpoždění výběru dodavatelů sociálních služeb**. Výskyt těchto rizik (legislativní změny, zpožděný výběr dodavatelů, komplikace při zadávacím řízení), přestože byla vymezena v projektové žádosti jako očekávaná, nemohl příjemce nijak ovlivnit, neboť se jednalo o překážky externího charakteru. Nicméně díky tomu, že příjemce začal s realizací výběrových řízení několik měsíců před začátkem projektu, nakonec byli dodavatelé vybráni včas, tak aby nebyla ohrožena realizace aktivit projektu.

Mezi další rizika, která byla očekávána před realizací projektu, patřilo nezajištění těch sociálních služeb, které jsou potřebné. Toto riziko bylo eliminováno díky tomu, že potřebnost podpory daných služeb byla podložena strategickými dokumenty Karlovarského kraje a výstupy z předchozích projektů v oblasti sociálních služeb. Riziko neplnění smlouvy vztahující se k zajištění vybraného typu sociální služby dodavatelem se také nenaplnilo, a to díky průběžnému monitoringu a kontrolám průběhu poskytování služeb ze strany příjemce a operativnímu řešení případných nesrovnalostí formou společných schůzek příjemce s poskytovateli.

2) Překážky bránící dosažení vyšších přínosů projektu a jeho udržitelnosti

Dosažení vyšších přínosů nebránily **žádné další překážky**.

[3] zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách

5 Zhodnocení projektu dle účinnosti, hospodárnosti a udržitelnosti

5.1 Účinnost projektu	
Naplnění účinnosti (taxonomie)	Vysoké – způsob zapojení a využití projektových vstupů optimálně přispíval k dosaženým výsledkům a přínosům pro cílovou skupinu
Výše podpory na jednu podpořenou osobu[4]	90 tis. Kč
5.2 Hospodárnost projektu	
Naplnění hospodárnosti (taxonomie)	Vysoké – veškeré vstupy byly nezbytné pro dosažení cílů
Počet podpořených osob na jeden úvazek projektového týmu	Nerelevantní
5.3 Udržitelnost přínosů projektu	
Udržitelnost projektu (taxonomie)	Vysoká - dosažené výsledky byly udrženy

I. Účinnost a hospodárnost projektu

Aktivity byly nastaveny a realizovány tak, že přinášely maximálně možné přínosy a členové projektového týmu byli využiti optimálním způsobem. **S danými zdroji nebylo, dle zjištění, možné dosáhnout vyššího rozsahu, kvality výsledků ani přínosů.** Disponibilní (využité) zdroje byly využity tak, aby docházelo k maximalizaci přínosů příslušné intervence. Projekt je tak možné označit jako vysoce účinný.

Jednotkové náklady na jednu podpořenou osobu (celkem 603 osob) dosáhla 90 tis. Kč. Při interpretaci těchto nákladů je nezbytné vzít do úvahy, že zahrnují i náklady na založení nových poboček služeb, jejich materiální vybavení. Do výpočtu jednotkového nákladu na jednu podpořenou osobu vstupují zcela nesrovnatelně vykázané počty podpořených osob, kdy každá z těchto osob byla v rámci daných služeb podpořena v nesrovnatelné intenzitě a nesrovnatelném časovém rozsahu.

Veškeré aktivity realizované v rámci projektu byly prospěšné a potřebné pro dosažení očekávaných přínosů a dopadů projektu. Veškeré vstupy (aktivity a lidské zdroje) byly nezbytné a jejich rozsah byl nezbytný (adekvátní) pro dosažení cílů projektu a hospodárnost projektu tak lze označit za vysokou.

Uvedení počtu podpořených osob na jeden úvazek realizačního týmu není relevantní vzhledem k zajištění sociálních služeb externími dodavateli.

V rámci projektu bylo vyčerpáno 100 % původně očekávané výše dotace.

[4] K interpretaci blíže viz text níže.

II. Udržitelnost přínosů projektu

Z hlediska Karlovarského kraje, klíčových aktérů (poskytovatelů služeb) i cílových skupin je udržitelnost služeb sociální prevence, které byly podpořeny v rámci projektu, velmi vysoká. Všechny podpořené služby jsou po skončení projektu dále financovány z návazného projektu financovaného ze SF a státního rozpočtu ČR (projekt „Služby sociální prevence v Karlovarském kraji) a následně po jeho skončení bude provoz těchto služeb financován ve stejných kapacitách z prostředků Karlovarského kraje v rámci dotačního řízení, výhledově pak z dalšího realizovaného projektu v rámci OPZ. Pokračování těchto služeb je zásadní i pro zajištění udržitelnosti dopadů pro cílovou skupinu. Konkrétní aspekty dopadů projektu z tohoto hlediska byly blíže popsány výše v rámci dopadů projektu pro cílové skupiny.

6 Souhrnné zhodnocení a poučení z realizace

6.1 Identifikace nejlepší, dobré a neosvědčené praxe

Existence dobré praxe (taxonomie)	Dobrá praxe
Bodové hodnocení na základě multikriteriální analýzy	95 (ze 100)

Hodnocení jednotlivých kritérií v rámci multikriteriální analýzy

Kritérium	Bodové hodnocení
účelnost projektu *(váha 30 %)*	100
užitečnost projektu ze strany cílových skupin *(váha 10 %)*	100
užitečnost projektu ze strany dalších klíčových aktérů *(váha 10 %)*	100
účinnost projektu *(váha 15 %)*	100
hospodárnost projektu *(váha 15 %)*	100
udržitelnost projektu *(váha 15 %)*	100
inovativnost řešení *(váha 5 %)*	0

I. Identifikace nejlepší, dobré a neosvědčené praxe

Projekt Podpora sítě služeb sociální prevence v Karlovarském kraji, jehož předmětem byla podpora rozvoje, kvality a dostupnosti sociálních služeb pro osoby se zdravotním, zejména mentálním postižením a pro osoby s duševním onemocněním, lze celkově označit za vhodný příklad dobré praxe. Projekt naplňuje veškeré charakteristiky z hlediska účelnosti, užitečnosti, účinnosti, hospodárnosti, i udržitelnosti.

Cíle projektu byly naplněny v plném rozsahu. Užitečnost realizovaných aktivit jak pro cílové skupiny tak příjemce i klíčové aktéry (poskytovatele služeb) byla potvrzena (blíže viz zhodnocení dopadů a přínosů realizace projektu). Projekt je úspěšný zejména s ohledem na dosažení dlouhodobých dopadů pro CS a příjemce a jejich udržitelnosti.

Celková úspěšnost byla dána naplněním několika faktorů, které spočívají především v návaznosti projektu na další projekty Karlovarského kraje v oblasti sociálních služeb a také v kvalitě a profesionalitě zapojených poskytovatelů sociálních služeb. Významným faktorem úspěšnosti byla také zkušenost Agentury projektového a dotačního managementu Karlovarského kraje s realizací projektů z OP LZZ i realizací veřejných zakázek.

II. Doporučení dle faktorů úspěchu a překážek při realizaci projektu

V rámci projektu se osvědčilo a pro obdobně zaměřené projekty lze doporučit:

- **návaznost na systémové projekty**
  specifikace: předchozí systémové projekty pomohly metodicky nastavit síť sociálních služeb a metody práce s uživateli služeb, které jsou využívány v návazných projektech zaměřených na poskytování preventivních služeb.
- **provázanost sítě služeb**
  specifikace: spolupráce v rámci sítě služeb, především vzájemné odkazování na služby, je klíčová pro zachycení osoby z cílové skupiny, která danou službu potřebuje.

- **regionální karta služeb**
  specifikace: jednotné sledování a vykazování činností služby je klíčové pro zjišťování efektivity práce s uživateli a míry vyřešení jejich potřeb

Překážky pro dosažení vyšších přínosů a negativní faktory, které bylo třeba při realizaci projektu řešit/překonat:

- Legislativní změny - změna zákona o veřejných zakázkách - v jejím důsledku nebylo možné vybrat dodavatele služeb, neboť v každém okrese Karlovarského kraje působí pouze jeden poskytovatel dané služby, avšak dle novely nebylo možné realizovat výběrové řízení při účasti pouze jednoho uchazeče; nakonec byl výběr dodavatelů proveden formou jednacího řízení bez uveřejnění
- Zpoždění výběru dodavatelů sociálních služeb - z důvodu legislativních změn (změna zákona o veřejných zakázkách)

III. Potenciál šíření dobré praxe / aplikovatelnosti projektu

Aplikovatelnost a potenciál pro šíření dobré praxe jsou u tohoto projektu vysoké. Projekt může být inspirací a příkladem pro další kraje ČR v oblasti vytváření a rozvoje sítě služeb sociální prevence.